

Sygn. akt IV KS 16/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **W. S.**

oskarżonego z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 maja 2019r.

skargi Prokuratora Okręgowego w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 4 stycznia 2019r., sygn. VII Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 kwietnia 2018r., sygn.

XVI K [...]

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w C. w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie sygn. XVI K [...] uwzględniono wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i oskarżonego **W. S.** uznano za winnego popełnienia 66 zarzuconych w akcie oskarżenia czynów z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in. i przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k.

wymierzono za nie jedną karę 11 miesięcy pozbawienia wolności. Jednocześnie w trybie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci zobowiązania do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami. Wyrok zawiera też skazania za czyny z art. 306 k.k. i art. 270 § 1 k.k., za które wymierzono kary grzywny, a także skazanie za przestępstwo z art. 62 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Skazania objęto karą łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz 400 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda.

Orzeczenie to w części dotyczącej czynów zarzuconych w akcie oskarżenia w pkt od I do XVI zostało zaskarżone apelacją oskarżonego w zakresie orzeczenia środka kompensacyjnego obowiązku naprawienia szkody.

Wyrokiem z dnia 4 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w C. (sygn. akt VII Ka [...]), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego złożył prokurator.

W skardze zarzucono:

- naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez wydanie przez sąd odwoławczy wyroku uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji wydany w trybie art. 343 k.p.k. i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, w następstwie uznania za zasadną apelacji oskarżonego wniesionej w zakresie orzeczonego obowiązku naprawienia szkody, w sytuacji gdy uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić zgodnie z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, co nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Argumentacja przedstawiona przez skarżącego w zarzucie i uzasadnieniu skargi jest zasadna.

Sąd Odwoławczy rzeczywiście w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wskazał jakichkolwiek przyczyn z art. 437§2 k.p.k., które nakazywałyby i co

istotniejsze, zezwalały na uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozważył kwestię, czy apelacja w niniejszej sprawie w ogóle była dopuszczalna, zważywszy że zaskarżony wyrok zapadł w trybie konsensualnym i doszedł do wniosku, iż skarga dotyczy naruszenia prawa materialnego, co w świetle art. 447§5 k.p.k. pozwalało na jej rozpoznanie.

Sąd ten jednak nie rozważył już tego, jaki jest skutek, w takiej sytuacji procesowej, przyjęcia do rozpoznania apelacji. W pełni zasadnie obrona wskazała tu na uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013r. w sprawie I KZP 5/13. W uchwale tej podniesiono, że wraz ze skutecznym wniesieniem apelacji porozumienie zawarte w trybie art. 335 k.p.k. przestaje obowiązywać, a „kontrolę instancyjną wyroku wydanego w trybie określonym w art. 343 k.p.k. (...) przeprowadza się na zasadach ogólnych”.

Reasumując zatem ten etap rozważań, stwierdzić wypada, że postępowanie odwoławcze, które należało przeprowadzić w niniejszej sprawie, nie powinno różnić się niczym od innych postępowań apelacyjnych prowadzonych na zasadach ogólnych.

Pierwszą zatem kwestią, którą należy podnieść jest zwrócenie uwagi na to, jaki był zakres zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego. Oskarżony w osobistej apelacji nie zaskarżył ani winy, ani sprawstwa, ani wysokości orzeczonych kar jednostkowych czy kary łącznej. Apelację swoją skierował tylko przeciwko części rozstrzygnięcia – co do czynów opisanych w akcie oskarżenia w pkt od I do XVI – i to wyłącznie w zakresie rozstrzygnięcia o środku kompensacyjnym.

Już z powyższej konstatacji wynika, że zaskarżony wyrok został uchylony w zakresie zdecydowanie przekraczającym granice zaskarżenia.

Można co prawda odnieść wrażenie, że celem takiego postąpienia Sądu Odwoławczego było umożliwienie zawarcia kolejnego porozumienia pomiędzy oskarżonym a prokuratorem, lecz jeżeli tak rzeczywiście było, to stało się tak, wbrew obowiązującym przepisom procesowym – z ich ewidentnym naruszeniem.

Oskarżony zaskarżył wyrok uważając, że nie powinien być jedyną osobą, którą zobowiązano do naprawienia szkody, w sytuacji, gdy część spośród przypisanych czynów popełniona została we współsprawstwie z ustalonymi

osobami, osądzonymi w innych procesach. Sąd Odwoławczy taki zakres zaskarżenia zidentyfikował w sposób prawidłowy, dostrzegł w tej kwestii wątpliwość, czy zasądzeniem środków kompensacyjnych zawartym w wyroku dotyczącym W. S. mogą być objęte osoby, które w tej sprawie nie występowały, a następnie uchylił się od rozstrzygnięcia tego zagadnienia i uchylił orzeczenie przekazując sprawę do ponownego rozpoznania.

W pełni słusznie wskazał skarżący, że skoro sprawa w postępowaniu odwoławczym rozpoznawana była na zasadach ogólnych, to Sąd Okręgowy powinien respektować również wskazania wynikające z dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k. Tymczasem przepis ten został przez Sąd Okręgowy całkowicie zignorowany.

Stwierdzić zatem wypada, że w sprawie nie zachodziły okoliczności o charakterze bezwzględnych przesłanek odwoławczych wskazanych w art. 439 k.p.k., oskarżony nie został uniewinniony przed Sądem Rejonowym, a zatem i reguła *ne peius* z art. 454§1 k.p.k. nie miała zastosowania w niniejszej sprawie. Nie wskazano też w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku żadnego powodu, który uzasadniałby konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości.

W tej sytuacji skargę prokuratora należy uznać za w pełni zasadną.

Dostrzegając powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

W ponowionym postępowaniu odwoławczym, Sąd Okręgowy winien rozpoznać apelację oskarżonego i ustosunkować się merytorycznie do podniesionego w niej zarzutu związanego z zakresem rozstrzygnięcia o środku kompensacyjnym obowiązku naprawienia szkody.